

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Ad Quæst. 29. part. 4. Decisio CIII. Beneficia exempta non veniunt in
generali facultate conferendi, etiamsi sit expressa certa tota diœcesis vel
territorium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

Ad Quæst. 29. part. 4.

DECISIO CIII.

Beneficia exempta non veniunt in generali facultate conferendi, etiamsi sit expressa certa tota diocesis vel territorium.

R. P. D. Merlino.

Interimpri.
Merlini
Dicij. 891.

Leodien. Canonicatus.

Veneris 14. Martii 1642.

SUMMARIUM.

- 1 Mensis Novembris est fixus, & perpetuo reservatus Papa ex regula Cancellarie, etiam contra concordiam Germanie.
- 2 Regula Cancellaria derogant privilegiis etiam Germanie.
- 3 Ecclesia exempta non dicitur esse de diocesi, etiamsi sit intra territorium, & habeatur, ac si esset extra territorium ad effectum, ut non cadat sub privilegio conferendi generaliter Ecclesias alicujus territorii & n. 4.
- 4 Etiamsi privilegium sit conferendi in toto territorio, & de beneficiis cujuscunque qualitatis.
- 5 Verba, cujuscunque qualitatis restringuntur juxta terminos dispositionis.
- 6 Assertio Summi Pontificis attendenda & observanda.
- 7 Exemptio inducitur ex verbis: suscipimus (sub protectione B. Petri).
- 8 Observantia coadjurat probationes.
- 9 Impediens aliquid fieri punitur, nisi factum in ejus prejudicium dicatur.
- 10 Beneficiales cause in curia cognoscuntur, quando sunt de beneficiis affectu, & n. 12.
- 11 Clausula generales in fine non ampliandæ sed corroborant dispositionem.

Vaca-

VAcavit hic Canonicatus de mense Novemb. anni 1634. per obitum Melchioris à Colyn, cumque à Sede Apostolica fuisset collatus Gabrieli à Richtrich, possessione etiam subsecuta; Magistri facultatum Universitatis Leodien. eundem contulerunt Jacobo Selesim: & hi quidem Magistri prætendebant collationem d. Canonicatus tanquam positi in diœcesi Leodien. ad ipsos spectare, & etiam jurisdictionem cognoscendi & decidendi litem super eodem canonicatu ortam; hæcque omnia ipsis competere vigore indultorum, quæ eidem Lovanien. concesserunt Romani Pontifices. Undè semel atque iterum proposito dubio, ad quem spectaret collatio, & jurisdictione, hodie DD. dixerunt collationem spectare ad Papam, & jurisdictionem circa cognitionem causæ ad Rotam, cui Rotæ speciali referipto Sanctiss. eandem causam commisit; & consequenter Rota respondit pro Joanne Buschman, qui provius est apostolicus successi vâ serie inchoatâ ab ipso Gabriele.

Collatio spectat ad Papam, & in hoc est fundata intentio Buschmani, quia prima vacatio, quæ dedit causam huic liti, contigit in mense Novemb. qui est fixus & perpetuò reservatus Sedi Apostolicæ, tam vigore regulæ Cancellariæ hodie 9. quàm ex concordatis Germaniæ, in quibus signanter dictus mensis Novemb. reservatur Romano Pontifici, ut in constit. prima Nicolai V. in Bullar. par. 1. fol. 306. §. 4.

Indulta autem Apostolica concessa Lovan. super beneficiis sitis in diœc. Leod. nō visa sunt in hoc casu suffragari circa reservationem mensium, nec obstat Buschmano.

Quoniam missio, quod dubitari potest, an illa sint sublata, ex Reg. 9. quæ amplissimas habet derogationes, & tollit quæcumq; privilegia, & indulta, concessa quibuscunq; personis, & collegiis etiam in limine foundationis, & dicta regula cum emanaverit per viâ legis generalis, derogat etiâ juri communi. Gonz. super d. reg. gl. 36. n. 31. & 33.

Animadvertent DD. quod d. Canonicatus est regalis, & collegiata Eccl. B. Mariæ Aquisgrani, quæ est exempta, & in dd. indultis & privilegiis concessis Universitati Lovan. non fit mentio de hac Ecclesia exempta; undè illa non cadit sub nomine, & numero Ecclesiarum diœcesis Leodien. Ecclesia enim exempta, licet sit in diœcesi, non est tamen de diœcesi, sed habetur, ac si esset extra territorium, & immunis ac exempta est à quocunq; Ordinario, & immediatè subiecta Sedi Apostolicæ. Chokier de jurisd. in exemptis. par. 2. q. 45. n. 3. & par. 4. q. 54. n. 2. & seqq. Lotter. de re benef. l. 1. q. 24. n. 126. & seqq. ideoque beneficia in hujusmodi Ecclesiis exemptis situata non comprehenduntur sub generali dispositione, juxta cap. grave de offic. ordin. & in terminis horum indultorum, occasione cognitionis causarum benè firmavit idem Chokier. de conserv. Eccl. q. 118. per tot. & etiam idem tradidit in tract. de jurisd. in exemptis par. 2. q. 2. n. 12.

Nec concludit verbum illud totius diœcesis, eo quod verbum totum inferat ad singulas partes, quia hoc procederet, si singulæ partes essent de toto; sed hæc Ecclesia Beatæ Mariæ Aquisgrani non est de tota diœcesi, cum non sit de diœcesi, & ipsa facit

facit vigore suæ exemptionis unum particulare territorium subiectum soli Pontifici & immune à quolibet Ordinario.

Eademque responsione tollitur vis illorum verborum cuiuscunque qualitatis quia semper hæc generalitas coarctanda est, dummodò sit de diocesi Leodien. ad tradita per glos. in l. emancipari verb. loco ff. de adopt. in l. promittendo verb. conditioni ff. de jur. dot. in l. i. verb. habeat C. de sacrosanct. Eccl. glos. in clement. i. verb. officia de regul. larib. Bartol. in l. generali §. uxori num. 4. ff. de usufruct. leg. Bald. in cap. 1. §. donari num. 4. in fin. qualiter feuda alien. poss. & conf. 61. num. 1. volum. 3. Faber in §. legatum num. 2. Inst. de legat. Aretin. conf. 161. num. 4. Socin. jun. conf. 18. num. 39. volum. 3. Ruin. conf. 20. num. 2. tom. 1. Natta. conf. 94. num. 3. Decius conf. 282. num. 1. vers. ista- rum verba. Surd. conf. 121. numer. 15. & 16. Gonzal. ad reg. 8. glos. 49. numer. 51. & seqq. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 32. num. 91. & seqq. Afflic. decis. 307. num. 25. Rotam Cardin. Mantica decis. 66. num. 5. & coram Buratto decis. 884. num. 3. & in recent. decis. 190. num. 8. par. 7. & illa verba referuntur non ad Ecclesias, nec ad subiectio- nem, sed tantùm ad dignitates, ibi: cuiuscunque valoris & qualitatis, non tamen ma- jores post Pontificalem in Ecclesia Leodien. nec principales dignitates in qualibet exco- muniata civitate.

7 Quod autem dicta Ecclesia Aquisgrani sit exempta, ex pluribus Domini de- prehendebant; ex assertione expressa Papæ sermone emissa, non autem per modum simplicis enunciativæ, ubi illam appellat, & dicit immediatè subiectam Apostoli- cæ Sedi, & idèd talis assertio nulli faciendâ est, nec nisi temerè rejici potest. Ar- gum. text. in cap. si Papa, ubi Franc. numer. 1. de privil. in 6. Clement. litteris de privi- l. ibi Cardin. numer. 8. & 10. Abb. in cap. cum oporteat numer. 7. de accusat. Imola in ex- partenum. decimo quinto vers. tu potes concludere de rescript. Alex. consil. sexto num. 10. libro primo. Rota decis. 266. numero primo & secundo, parte secundâ divers. & in recent. decis. 202. numero nono, parte quartâ, & decis. 197. numer. 73. & 74. parti- & decis. 81. numero trigesimo tertio par. 6. Seraph. decis. 330. numero septimo. Coccius de- cis. 145. numer. 4. ac decis. 236. numer. 5. Et signanter Honorius Papa suscepit ean- dem Ecclesiam sub protectione B. Petri, ut in ejus indulto quod datur in Summi- rio; & dicta verba videntur importare exemptionem. Cap. cum olim il. de privi- capite secundo §. nos igitur de restitutione in integrum. Gniodo Pap. questione 583. & fuit dictum in Rossanen. exemptionis 27. Januarii & 20. Aprilis 1640. coram R. P. D. meo Carillo.

8 Multumque Dominos urgebat in hanc sententiam longæva observantia, et qua patet, quod Lovanienses non contulerunt Canonicatus in Ecclesia Aquisgra- nensi cum effectu subsécuto; quæ observantia multum coadjuvat probationes. It. si dicta ff. de legib. Socin. sen. conf. 25. numer. 25. volum. 1. Gonzal. ad regul. 8. glos. 5. §. 7. numer. 131. Lotter. de re benefic. parte primâ, quæst. 39. num. 168. Rota in Trastonen. jur. præsu.

presentandi 21. Octobris 1594. Et coram Litta. & datur etiam attestatio capitularis super eadem exemptione, ut in Summario numero secundo, & Joannes Buschmaa locupletiores exhibuisset probationes super hac exemptione ex archivio ejusdem Ecclesie, nisi Lovanienfes impedimentum presticissent, scilicet per sequestrationem bonorum Capituli, & deterrendo judicem compulsorialium; & quia conservator Universitatis mandavit citationem Buschmanni cassari non sine gravi injuria & scandalo, & propterea probatio reputari debet pro facta in pœnam impedientis ad tradita per Felin. in cap. quoniam frequenter numero septimo, ut licet non contest. Gonzal. in §. tertio proœmiali numero trigesimo octavo. Rota coram Gregorio decisione 341. numero secundo. Et coram Cavalier. decisione §29. numer. 3. coram Buratto dec. 416. n. 7.

Jurisdictione autem circa cognitionem causæ spectat ad Rotam, quia Papa illam Rotæ demandavit particulari rescripto, & ubicunque agitur de reservatis, cognitio fit in Curia, & passim Papa committit causam in ea, & ex reservatione dicitur jam manus apposuisse. Gabriel. consil. 182. numero quinto Et sexto libro secundo. Gonzal. super reg. 8. gloss. 52. numero trigesimo sexto Et trigesimo septimo. Lotter. de re benefic. libro secundo quaestione vigesima sexta, numero vigesimo nono. Et eo ipso quod hæc Ecclesia Aquisgranensis est exempta, non cadit amplius sub jurisdictione attributa Lovanienfibus, ut in individuo tradit Chokier de conservatione Eccles. quaestione 118. per tot. & fel. record. Paulus Quintus in reformatione ditionum indultorum hæc duo concessit, scilicet jurisdictionem & collationem, & non tribuit jurisdictionem conservatori Lovanienfium, nisi quatenus collatio pertineat ad Decanum, & sic tenet consequentia; collatio non spectat ad Lovanienfes, ergo nec jurisdictione, ut in ipso indulto Pauli V. §. Et ad tollend. Et §. causarum vero.

His autem intelligimus clausulas derogatorias & alias positas accessorie in dicto indulto Lovanienfium non comprehendere nisi ea, quæ continentur in dispositione principali, cui famulantur, nec augent dispositionem principalem, sed solum corroborant, & ejus executionem faciliorem reddunt. Ruin. consil. 137. numero decimo lib. 2. Rota apud Pui. decis. 144. libro secundo, Et coram Gregorio XV. dec. 169. num. 7.

Et ita decisum utrâque parte informante fuit resolutum.

Kkk.

AD